

(สำเนา)

เลขรับ ๑๐๘/๒๕๖๒ วันที่ ๑๔ ส.ค. ๒๕๖๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการวางแผนการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

จากการศึกษาอุปสงค์ และอุปทานด้านแรงงาน และการคาดการณ์ความต้องการแรงงานพบว่า ประเทศไทยมีปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์ และอุปทานด้านแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ นอกจากนี้การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ก็จะเน้นการปฏิรูปเฉพาะด้านอุปทานเป็นหลัก โดยพยายามมุ่งให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน แต่ไม่ได้พิจารณาถึงอุปสงค์ด้านแรงงานในปัจจุบัน และไม่ได้คาดการณ์ถึงความต้องการด้านแรงงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ในแต่ละปี จะมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีประมาณ ๒.๒ แสนคน ในจำนวนนี้จะมีผู้ที่ว่างงานสะสมปีละประมาณ ๑ แสนคน แม้แต่ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในกลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (STEM Education) ยังมีอัตราการว่างงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงร้อยละ ๓๓.๔๗

แม้ว่าที่ผ่านมตลาดแรงงานจะมีการปรับตัว โดยหันมาจ้างแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ที่ต่ำกว่าร้อยละ ๔ ต่อเนื่องกันมานานกว่า ๕ ปี ทำให้ฐานการจ้างงานแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ของสถานประกอบการต่าง ๆ มีแนวโน้มที่ไม่ได้มีการขยายตัวมากนัก โดยกลุ่มผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในกลุ่มสาขาวิชาพาณิชยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จะมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาการว่างงานหลังจากสำเร็จการศึกษา มากกว่าสาขาวิชาอื่น ประกอบกับมีรายงานเพิ่มเติมอีกด้วยว่า มีคนที่จบปริญญาตรี ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ต้องทำงานในสาขาอาชีพ ที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ตนเองได้จบการศึกษามา

จากข้อมูลจากสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย ยังบ่งชี้อีกด้วยว่า ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานระดับปฏิบัติการ และแรงงานกึ่งไร้ทักษะ ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานที่จบการศึกษาในระดับมัธยมต้น และมัธยมปลาย ซึ่งมีป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานในปีหนึ่ง ๆ เพียงร้อยละ ๑๖ ของจำนวนแรงงานทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งหากวิเคราะห์ร่วมกับรายงาน Human Capital Report ๒๐๑๗ ที่จัดทำโดย World Economic Forum ซึ่งได้บ่งชี้ว่า สัดส่วนของแรงงานมีฝีมือของประเทศไทย มีอยู่เพียงร้อยละ ๑๔.๐ จากแรงงานทั้งหมดเท่านั้น ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๕๖.๒ มาเลเซียอยู่ที่ร้อยละ ๒๕.๕ จึงพอจะอนุมานได้ว่า ระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ไม่อาจที่จะผลิตผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ที่มีทักษะเพียงพอต่ออาชีพที่ต้องอาศัยทักษะแรงงานขั้นสูง หรือ

(โปรดพลิก)

อาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มแรงงานมีฝีมือที่ตลาดแรงงานต้องการ กลับมีอุปทานจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ในขณะที่แรงงานกลุ่มอื่น ๆ ที่มีอุปสงค์จำกัด กลับมีอุปทานมากเกินไป ความต้องการของตลาดแรงงานหรืออาจมีสาเหตุมาจาก ระบบอุตสาหกรรม และธุรกิจในประเทศไทย มีการลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในระดับที่ต่ำต่อเนื่องกันมาหลายปี จึงทำให้ความต้องการแรงงานมีฝีมือ ไม่ได้ขยายตัว เพื่อรองรับกับการผลิตแรงงานมีฝีมือจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยประเทศไทยเพียงจะมีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ แตะระดับร้อยละ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นี้เอง ในขณะที่ประเทศคู่ค้า และคู่แข่งชั้นต่าง ๆ ล้วนมีระดับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สูงกว่าประเทศไทยทั้งสิ้น อาทิ ประเทศสิงคโปร์อยู่ที่ระดับร้อยละ ๒ ประเทศมาเลเซียอยู่ที่ระดับร้อยละ ๑.๑๓ ประเทศจีนอยู่ที่ระดับร้อยละ ๑.๘๘ ประเทศเกาหลีใต้อยู่ที่ร้อยละ ๔.๑๕ ประเทศญี่ปุ่นอยู่ที่ระดับร้อยละ ๓.๓๔

การจ้างแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สถานประกอบการจำนวนไม่น้อย จำเป็นต้องจ้างแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากไม่สามารถที่จะสรรหาแรงงานที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มาปฏิบัติงานได้ นี่จึงเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ก็อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานมีฝีมือของประเทศไทย มีสัดส่วนไม่สูงนัก ทั้ง ๆ ที่ จำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และการจ้างงานผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ต่างก็เพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

ที่น่าเป็นห่วงไม่แพ้อัตราการว่างงานของคนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ก็คือ ศักยภาพในการหารายได้ตลอดช่วงชีวิตของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งพบว่า ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีอายุ ๓๕ - ๔๐ ปี นั้นมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๑๕,๔๖๘.๐๙ - ๑๙,๑๗๒.๒๘ บาทต่อเดือนเท่านั้น ซึ่งระดับรายได้ดังกล่าวนี้ เป็นที่น่ากังวลว่าจะเพียงพอที่จะรองรับกับค่าใช้จ่ายครัวเรือนที่ตกประมาณเดือนละ ๒๑,๔๓๗ บาท และหนี้ครัวเรือนอีกครัวเรือนละ ๑๗๘,๙๙๔ บาท ได้อย่างไร

จากข้อมูลการสำรวจภาวะแรงงานประชากร (Labor Force Survey : LFS) พบว่าแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ที่มีรายได้มากกว่า ๑ แสนบาทต่อเดือน นั้นมีอยู่เพียงร้อยละ ๒.๓ ของแรงงานทั้งหมด โดยผู้ที่มีรายได้สูงเหล่านั้น ล้วนประกอบอาชีพที่ต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง และความคิดสร้างสรรค์ (Non - Routine Cognitive Work) ทั้งสิ้น เมื่อผนวกกับข้อมูลจาก World Economic Forum ซึ่งอ้างอิงถึงรายงานที่จัดทำโดย McKinsey Global Institute ที่ระบุว่าตลาดแรงงานในปัจจุบัน จนถึงปี ค.ศ. ๒๐๓๐ จะได้รับผลกระทบจากปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent : AI) และระบบอัตโนมัติ (Automation System) มากขึ้นเรื่อย ๆ และเชื่อว่าจะมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ระบบการศึกษา และกลไกการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งพัฒนาประชากรในวัยแรงงานของประเทศ ทั้งแรงงานที่มีอยู่เดิม และแรงงานที่กำลังจะป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ให้มีทักษะที่สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ซึ่งได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง (Higher Cognitive Skills) ทักษะด้านสังคมและอารมณ์ (Social and Emotional Skills) และทักษะด้านเทคโนโลยี (Technological Skills)

จากประเด็นต่าง ๆ ที่ไล่เลียงมาในข้างต้น การวางแผนในการพัฒนาแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานที่เป็นบัณฑิตที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี นั้นมีความสำคัญอย่างมาก ต่อการอยู่รอดของสังคม ตลอดจนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งต้องคำนึงถึงอุปทานในการผลิตบัณฑิต

ในระดับปริญญาตรี ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งครอบคลุมถึง การวางแผนการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้มีจำนวนที่เหมาะสม สอดคล้องกับอุปสงค์ด้านแรงงานทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนมีหลักสูตรการเรียนการสอน และการสร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อบ่มเพาะให้บัณฑิตมีทักษะ และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พร้อมทั้งจะแข่งขัน และร่วมมือกับพลเมืองโลก ในประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบ รอบด้าน

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าว เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ เพื่อศึกษาหาแนวทางในการวางแผนการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภา ฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุรวาท ทองบุ ผู้เสนอ
(รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่
(ลงชื่อ) วิโรจน์ ลักขณาอดิศร ผู้เสนอ
(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการวางแผนการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน)

๑. นางสาวกุลธิดา รุ่งเรืองเกียรติ	๒. นายฐิตินันท์ แสงนาค
๓. นางสาวเบญจมา แซงจันทร์	๔. นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา
๕. นายเอกการ ชือทรงธรรม	๖. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี
๗. นางสาววรรณวิภา ไหมสน	๘. นายกฤติเดช สันติวิระกุล
๙. นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	๑๐. นายสุเทพ อู่อัน
๑๑. นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	๑๒. นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์
๑๓. นายองค์การ ชัยบุตร	๑๔. นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย
๑๕. นายเกษมสันต์ มีทิพย์	๑๖. นายปริญญา ช่วยเกตุ ศิริรัตน์
๑๗. นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	๑๘. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม
๑๙. นายวิรัช พันธุมะผล	๒๐. นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล

สำเนาถูกต้อง

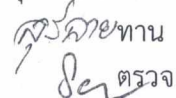

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักงานการประชุม

ยุพาภรณ์ พิมพ์

ตรวจ